

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

CİLT : 14

Birinci İnikat

1. XI. 1956 Perşembe

Münderecat

	Sayfa	Sayfa
1. — Havale edilen kâğıtlar	2:3	
2. — Yoklama	4	
3. — Reiscümhurun nutku	4:14	
4. — İntihaplar	14	
1. — Meclis Reisi intihabı	14	
2. — Riyaset Divanı intihabı (Reisvekilleri, Kâtipler ve İdare Âmirleri)	14:15,16	
5. — Riyaset Divanının Heyeti Umumiyyeye mâruzatı	17	
1. — Vazife ile Almanya'ya giden Dahiliye Vekili ve Hariciye Vekâleti Vekili Etem Menderes'in avdetine kadar Dahiliye Vekiline Devlet Vekili Emin Kalafat'ın ve Hariciye Vekâleti Vekiline de İşletmeler Vekili Samet Ağaoğlu'nun Vekillik etmelerine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/422)	17	
2. — Devlet Vekili ve Millî Müdafaa Vekâleti Vekili Şemi Ergin'in İran Hükümetinin daveti üzerine İrana, İktisat ve		
Ticaret Vekili Zeyyat Mandalinci'nin vazife ile Amerika'ya ve Münakalât Vekili Arif Demirer'in vâkı davet üzerine Almanya'ya gitmeleri sebebiyle dönüşlerine kadar, Devlet Vekiline Devlet Vekili Celâl Yardımcı'nın, Millî Müdafaa Vekiline Adliye Vekili Hüseyin Avni Göktürk'ün, İktisat ve Ticaret Vekiline Devlet Vekili Emin Kalafat'ın ve Münakalât Vekiline de Gümrük ve İnhisarlar Vekili Hâdi Hüsmân'ın Vekillik etmelerine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/423)		17
3. — Sıhhi sebeplere binaen istifa eden Nafia Vekili Muammer Çavuşoğlu'nun istifasının kabulü ile Nafia Vekâletine, Hariciye Vekâleti Vekili uhdesinde kalmak şartıyla, Aydın Mebusu Etem Menderes'in, Dahiliye Vekâleti Vekilliğine de Adliye Vekili Prof. Hüseyin Avni Göktürk'ün tâyinlerine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/424)		17

1. — HAVALE EDİLEN KAĞITLAR

Lâyhalar

1. — Askerî okullar öğretmenleri hakkındaki 5044 sayılı Kanunun 5 nci maddesine bir fıkra ilâvesine dair kanun lâyihası (1/546) (Millî Müdafaa, Maarif ve Bütçe encümenlerine)

2. — Basın - Yayın ve Turizm Umum Müdürlüğü Kanununun 21 nci maddesinin tadili hakkında kanun lâyihası (1/547) (Dahiliye ve Bütçe encümenlerine)

3. — 1956 malî yılı Muvazeneî Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/548) (Bütçe Encümenine)

4. — 1956 malî yılı Muvazeneî Umumiye Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/549) (Bütçe Encümenine)

5. — Bir Avrupa Tediye Birliği kurulması hakkındaki Anlaşmayı tadil eden 29 Haziran 1956 tarihli ve 8 numaralı Ek Protokolün tasdikine dair kanun lâyihası (1/550) (Hariciye ve Ticaret encümenlerine)

6. — Demiryolu müteharrik vasıtalarının finansmanına mahsus Avrupa Şirketi (Eurofima) nın kuruluşu hakkındaki 20 Ekim 1955 tarihinde Bern'de imzalanan Mukaveleye katılmamıza ve bu mukavele ile eklerinin tasdikine dair kanun lâyihası (1/551) (Hariciye ve Münakalât encümenlerine)

7. — «Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına Ek 15 Temmuz 1955 tarihli üçüncü, dördüncü ve beşinci munzam tavizler Protokolleri» nin tasdikine dair kanun lâyihası (1/552) (Hariciye, Gümrük ve İnhisarlar, Ticaret ve Bütçe encümenlerine)

8. — Hastalık ve Analık Sigortası Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin ilgasına ve bu kanuna bir muvakkat madde eklenmesine dair kanun lâyihası (1/553) (Çalışma Encümenine)

9. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun lâyihası (1/554) (Çalışma Encümenine)

10. — Mâlûliyet, ihtiyarlık ve ölüm sigorta-

ları kanun lâyihası (1/555) (Çalışma Encümenine)

11. — Türk - Fransız Ticaret Anlaşmasının bir sene müddetle temdidine mütaallik mektupların tasdiki hakkında kanun lâyihası (1/556) (Hariciye ve Ticaret encümenlerine)

12. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında imzalanan «Müdafaa maksatları için ihtira beratı haklarının ve teknik malûmatın mübadelesinin kolaylaştırılmasına dair Anlaşma» nın tasdiki hakkında kanun lâyihası (1/557) (Hariciye ve Millî Müdafaa encümenlerine)

13. — Türkiye ile Belçika - Lüksemburg Ekonomik Birliği arasındaki Ödeme Anlaşmasınının 30 Haziran 1956 tarihinden itibaren bir sene müddetle uzatılması zmnında teati edilen mektupların tasdiki hakkında kanun lâyihası (1/558) (Hariciye ve Ticaret encümenlerine)

14. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı arasında imzalanan 15 numaralı Ek Anlaşmanın tasdiki hakkında kanun lâyihası (1/559) (Hariciye ve Ziraat encümenlerine)

15. — Türkiye ile Çekoslovakya arasında 16 Ağustos 1956 tarihinde imzalanan Zabıtname ile Ek Protokol ve teati olunan mektupların tasdiki hakkında kanun lâyihası (1/560) (Hariciye ve Ticaret encümenlerine)

16. — Türkiye Cumhuriyeti ile Yugoslavya Federatif Halk Cumhuriyeti arasında akdedilen, Yugoslavya'da devletleştirilen Türk mal, hak ve menfaatlerinin tazminine mütaallik Anlaşmanın tasdiki hakkında kanun lâyihası (1/561) (Hariciye ve Ticaret encümenlerine)

17. — Yabancı memleketlerden hediye olarak gönderilen inhisar maddelerinin yurda ithali hakkında kanun lâyihası (1/562) (Gümrük ve İnhisarlar, Maliye ve Bütçe encümenlerine)

Teklîfler

18. — Afyon Karahisar Mebusu Rıza Çerçel'in, Afyon Karahisar vilâyetinin Sandıklı kazasındaki Hüdai kaphcılarının işletme imtiyazının müddetsiz olarak Sandıklı Belediyesine verilmesi hakkında kanun teklifi (2/374) (Dahiliye, Maliye ve Bütçe encümenlerine)

19. — Elâzığ Mebusu Mehmet Şevki Yazman'ın, 6830 sayılı İstimlâk Kanununun 14 nci mad-

desine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi (2/375) (Dahiliye, Nafia ve Adliye encümenlerine)

20. — Erzurum Mebusu Esat Tuncel'in, Nafia Vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair olan 3611 sayılı Kanuna ek kanun teklifi (2/376) (Nafia ve Bütçe encümenlerine)

21. — Tunceli Mebusu Arslan Bora'nın, ordu mensuplarıyla Emniyet Umum Müdürlüğü ve Gümruk muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara birer er tayını verilmesi hakkındaki 4367 sayılı Kanuna ek kanun teklifi (2/377) (Millî Müdafaa, Dahiliye ve Bütçe encümenlerine)

Tezkereler

22. — Bankalar ve devlet müesseseleri memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3659 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair 4621 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin 4 ncü bendi 3 ncü fıkrasının tefsiri hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/413) (Bütçe Encümenine)

23. — Burdur Mebusu Hüseyin Çimen'in teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/414) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine).

24. — Erzurum Mebusu Esat Tuncel'in teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/415) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine).

25. — Kars Mebusu Sırrı Atalay'ın teşrii ma-

suniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/416) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine).

26. — Kars Mebusu Turgut Göle'nin teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/417) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine).

27. — Kırşehir Mebusu Osman Alişiroğlu'nun teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/418) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine).

28. — Muş Mebusu Gıyasettin Emre'nin teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/419) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine).

29. — Urfa Mebusu Aziz Özbay'ın teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/420) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine)

30. — Vakıflar Umum Müdürlüğünün 1954 Bütçe yılı hesabı katısına ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi (3/421) (Divanı Muhasebat Encümenine)

Takrir

31. — Sivas Mebusu Nurettin Turgay'ın, Arzuhal Encümeninin 15 . VIII . 1956 tarihli haftalık karar cetvelindeki 3890 sayılı Kararın Umumi Heyette görüşülmesine dair takriri (4/240) (Arzuhal Encümenine)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15,15

REİS — Reisvekili İhsan Bağ

KATIPLER — Übeydullah Seven (Hakkâri), Edibe Sayar (Zonguldak), Ömer Mart (Kayseri), Attilâ Konuk (Antalya)

2. — YOKLAMA

REİS — Ekseriyetin tesbiti için yoklama yapacağız.
(Yoklama yapıldı)

REİS — Ekseriyet vardır.
Reisicumhur hazretlerinin teşriflerine intizar ediyoruz.

3. — REİSİCUMHURUN NUTKU

(Reisicumhur Celâl Bayar, sol tarafın şiddetli ve sürekli alkışları ve «var ol» sesleri ile ve C. H. Partisi mebuslarının ayağa kalkması suretiyle karşılandı)

REİSİCUMHUR CELÂL BAYAR (İstanbul) —

Muhterem mebus arkadaşlarım,

Teşkilâtı Esasiye Kanununun 36 nci maddesinin âmir hükümlerini yerine getirmek için huzurunuzda bulunuyorum. Bu vesile ile Muhterem Heyetinizi selâmlamak fırsatını bulduğum için çok memnunum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin onuncu döneminin üçüncü toplantısını açtığım şu anda, millî hayatın ve devlet hayatının bir senelik seyrini, bu bir yıl zarfında vukua gelen hâdiseleri, milletimizin huzur, refah ve saadetinin yükseltilmesi, vatanımızın daha kuvvetli ve daha mücehhez kılınması için yapılan çalışma ve sarf edilen gayretleri, bunlardan alınan müspet ve muvaffakiyetli neticeleri, umumi hatları itibariyle, sırasıyla arz edeceğim.

Her şeyden evvel geride bıraktığımız bir senenin, huzur, emniyet ve asayiş içerisinde büyük kalkınma ve inkişaf hamleleriyle, şimdiye kadar yapılan çalışmaların verimli neticelerinin kısım kısım tahakkuk etmesiyle geçtiğini kaydetmek isterim.

Millî hayatımızda vukua gelen mühim değişmeler muvacehesinde Yüksek Meclisinizin isabetli takdirini kullanarak kabul buyurduğu ka-

nunlar memleket bünyesinde ve halk vicdanında müspet tesirlerini derhal göstermiş, milletimizin vakar ve sükûn içinde ilerleme yolundaki azim ve iradesini takviye ve teşvik eylemişlerdir.

Geçen Devrede kabul buyurduğunuz 6815 sayılı sınırlar, Kıyı ve karasularımızın emniyeti ve kaçakçılığın önlenmesi işlerinin Dahiliye Vekâletine devri hakkındaki kanundan müspet neticeler beklemekteyiz.

Malûmdur ki Cenup vilâyetlerimizin Suriye hududuna rüşyan kısmındaki profesyonel kaçakçılık, uzun yıllardan beri müzmin şekliyle iktisadi istikrarı, ticaret ahlâkını sarsmakta devam ediyordu. Halen Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı bir (Tümen) halinde Jandarma Umum Kumandanlığının bünyesinde yer almıştır. Kaçakçılığın mutlaka önlenmesi ve bilhassa Suriye hududunda millî menfaatlerimizi istismar için taazzuv etmiş yabancı menfaat sebekelerinin ortadan kaldırılması katî bir zâret halini almıştır. (Soldan «bravo» sesleri) (Alkışlar)

Ticaret nizamını tesis, ticari ahlâkı takviye, halk vicdanında ihtikârın yarattığı infialî izale ve umumî efkârı rahata kavuşturma hususlarında pek müspet tesirleri bulunan Millî Korunma Kanununu da, Türk Milletinin görüş ve düşünüşüne tercüman olarak kabul buyurduğunuzdan dolayı şükran hislerimi bildirmek isterim.

Bu kanunların ve âmmî nizamının korunması için çıkarılmış bulunan diğer kanunların

tatbikinde üzerine düşen vazifeyi kifayet ve olgunlukla ifa edebilmesi için, adalet cihazımızın inkişaf ettirilmesine bu yıl zarfında da devam edilmiş ve yeniden (3) ü ağır ceza, (35) i asliye, (17) si sulh mahkemesi olmak üzere (55) mahkeme daha kurulmuştur ki, bu suretle, 1950 senesinden beri kurulan mahkemelerin adedi (36) sı ağır ceza, (262) si asliye, (163) ü sulh ve (16) sı iş mahkemesi olmak üzere (477) ye vâsıl olmuştur.

Sayın arkadaşlar,

Halk sağlığını korumak, yurdun sıhhat ve içtimai muavenet müesseselerini çoğaltmak ve geliştirmek hususunda sarf edilen gayretler ve elde edilen neticeler, üzerinde dikkatle ve memnuniyetle durulmaya değer bir mahiyet arz etmektedir.

Modern tababeti köylünün ve kasabalının ayağına kadar götürmek, halk sıhhatiyle mahallinde ve yakinen alâkadar olmak için son yıllar zarfında açılan (165) sağlık merkezine ilâveten bu sene zarfında da (17) sağlık merkezi açılmıştır. İnşa halinde bulunan (70) sağlık merkezi de yakın bir âtide halk hizmetine açılmış bulunacaktır. Yine bu yıl zarfında yapılan ilâvelerle, hastane yatak adedi (23 240) a, verem yatak adedi de (7 800) e çıkarılmıştır. (Bravo sesleri)

Dünya Sağlık ve Çocuklara Yardım Teşkilâtının da maddi muavenetiyle 1953 yılı başından itibaren motorlû seyyar ekiplerle, bütün yurda şâmil bir program tahtında ele alınan verem aşısı tatbikatı, 1 Temmuz 1956 tarihine kadar (36) vilâyette tamamlanmış ve (11) milyon (590) bin vatandaş muayene ve tetkikten geçirilmiş, (4) milyon (500) bin vatandaş da aşılanmıştır.

Halkın hayat seviyesinin yükselmesi ve bununla müterafik olarak daha iyi beslenme ve daha iyi iskân edilmenin verdiği müspet neticelerle birlikte yapılan bu çalışmalar sonunda vilâyet ve kaza merkezlerinde veremden (100) bin nüfusa isabet eden ölüm adedi 1950 de (150) iken bu miktar 1955 te (78) e düşmüştür.

Aziz arkadaşlarım,

Maarif hizmetleri üzerinde yapılan çalışmalar da şükranla anılmaya değer bir mahiyet arz etmektedir.

İlköğretim çağında bulunan bütün çocuklarımızı okutma işinin her bakımdan memleketi-

miz için arz ettiği ehemmiyet malûmdur. İlköğretim sahasında yapılan çalışmaları birkaç rakamla tebarüz ettirmek uygun olur.

1950 de (12) bin (511) ilkokul vardı. Bu mekteplere (1) milyon (460) bin çocuk devam ediyordu. Bugün okul adedi (19) bin (122) ye çıkarılmıştır. Talebe adedi de (2) milyon (116) bine balığ olmuştur.

Geçen bir yıl zarfında (545) yeni okul yapılmış (411) okul da tamir edilmiştir.

Eskiden mevcut (8) ilk öğretmen okulunda (1 828) talebe okumakta idi. Bugün ilk öğretmen okullarının adedi (42) ye çıkarılmıştır. Ve bu mekteplerde (18) bin talebe okumaktadır. (Bravo, sesleri) Senede (3 500) mezun verecek ve mekteplerimiz her yıl (3 500) yeni öğretmene kavuşacaktır.

Resmî ortaokul adedi (343) ten (536) ya, resmî lise adedi (59) dan (90) a çıkarılmıştır. Bu okullarda (157) bin (554) talebe okumaktadır. Geçen sene açılmış bulunan ve Türkçe ve İngilizce öğretim yapan (5) koleje ilâveten bu bu sene de Diyarbakır'da (1) kolej açılmıştır. Bu kolejlerden alınan neticelerin şayanı memnuniyet olduğunu ifade etmek yerindedir. Teknik öğretim sahasında da kifayetli ve verimli çalışmalar yapılmaktadır.

Yükseköğretim sahasında, mevcut üniversitelerimizin esaslı şekilde genişletilmekte olduğu ve yeni üniversiteler kurulmakta bulunduğu malûmdur.

Geçen yıl zarfında İstanbul, İstanbul Teknik, Ankara üniversitelerimizin yanbaşında Ege Üniversitemiz de muvaffakiyetle faaliyetine devam etmiştir. Erzurum Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesinin hazırlıkları yapılmaktadır.

Ankara'da bir «Ankara Orta - Doğu Teknik Üniversitesi» nin açılması için gayret gösterilmiştir. Bu konuda hazırlanan kanun lâyihası bugünlerde huzuruza getirilecektir. Tasarı, kanuniyet kesbedinceye kadar, yüksek tahsil müessesesi, Ankara Orta - Doğu Yüksek Teknoloji Enstitüsü adı ile bugünlerde açılacak ve fiilen tedrisata başlayacaktır. Bütün hazırlıkları bitmiş olan müessesenin Mimarlık, Şehircilik, gibi şimdilik iki şubesi olacaktır. Üniversite adını aldığı vakit, fakülte halinde taazzuv edecek şubelerden Şehircilik kısmı da memleketimizde, ilk defa kurulmuş olacaktır.

Bu müessese, sanayileşme ve imar devrimizde muhtac olduğumuz yüksek vasıfta teknik elemanların çoğalmasına hizmet edecektir.

Muhterem arkadaşlarım;

Şimdi de ziraat sahasına geçeceğim. Ziraatin memleketimiz nüfusunun çok büyük bir kısmının birinci derecedeki geçim ve kazanç vasıtası olduğu malumdur. Bu sebeptendir ki, iktisadi politikamızda ziraat, iktisadi kalkınmanın hareket noktası olarak kabul edilmiştir. Zirai kredi, ziraatin makineleştirilmesi ve tohumların ıslahı gibi alınan muhtelif tedbirlerle bu faaliyet gubesi büyük nispette himaye ve teşvik edilmektedir. Bunun neticesi olarak, 1950 senesinde (4) milyar (472) milyon lira olan zirai gelirimiz 1955 yılında (7) milyar (584) milyon liraya yükselmiştir ki, bu beş sene içinde yüzde altmış dokuz nispetinde bir artış ifade etmektedir.

Birbirini takibeden bereketsiz iki mahsul yılından sonra bu sene, ekiliş sahasında kaydedilen artışa rağmen, yine kurak ve binaenaleyh verimsiz bir mahsul yılı daha idrak etmiş bulunuyoruz. Öyle ki, geçen sene bir miktar hububat ihracetmiş olduğumuz halde bu sene memleketimizin istihlâkını, karşılamak için ithalât yapmak zorundayız. Buna mukabil pamuk, tütün ve fındık gibi diğer mahsullerimizin istihlâli umumiyetle bereketli olmuştur. Pancar istihlâlindeki kuraklığın menfi tesirlerini ekiliş sahasının genişliği telâfi etmiştir.

Yeniden işletmeye açılan şeker fabrikaları, ekiliş sahası gittikçe genişlemekte bulunan pancar ziraatinin umumi ziraatimiz içindeki yerinin daha ziyade artmasına, vesile teşkil etmiş aynı zamanda bu fabrikalar, dolayısıyla ziraatimiz için yapılmış bir yatırım mahiyetini de iktisabetmiştir. Halen (36) vilâyetimizde pancar ziraati, köylümüzün refah seviyesinin yükselmesinde mühim bir rol oynamakta ve modern ziraatin memleketimizde yayılmasına ve yerleşmesine vasıta olmaktadır.

Geçen devre Yüksek Meclisinin çıkardığı değerli eserlerden birisi de Orman Kanunudur.

Ormanlarımızın her bakımdan haiz olduğu ehemmiyet malumdur. Bugünkü haliyle dahi, ormanlarımız köylü için oldukça geniş bir kazanç sahasıdır. 1950 senesinde Orman İşletmeleri tarafından köylüye hizmet mukabili (19)

milyon (260) bin lira ödenmişti. 1955 yılında tediye olunan miktar (62) milyon (580) bin liraya yükselmiştir.

İçerisine girilemeyen, kıymetli mahsulleri olduğu gibi çürümeye terk edilen ormanlarımızın lâıykı veçhile işletilmesi için yapılan çalışmalar şöylece arz olunabilir: 1950 de (223) kilometreden ibaret olan orman yolları 1955 yılında (1 717) kilometreye ve bu sene de (3 592) kilometreye baliğ olmuştur.

1950 de (703) bin metre mikâbindan ibaret olan orman mahsullerimiz bu sene (1) milyon (321) bin metre mikâbını geçmiştir. Gelecek sene (2) milyonu bulacaktır. Orman artıklarını kıymetlendirmek için gerekli tesislerin inşası hususundaki çalışmalara hararetle devam olunmaktadır. Pek yakında bunlardan mühim bir kısmının temelleri atılacaktır.

Muhterem mebuslar,

Memleketimizi imar etmeye mâruf nafia çalışmalarını bütün sahalarda memnuniyet verici bir şekilde inkişaf etmektedir.

Memleket ekonomisindeki ehemmiyetli yeri hepimizin malûmu olan karayollarımızdaki çalışmalar bu sene içinde de hızla devam etmiştir. Bu faaliyet neticesinde bir sene zarfında yeniden (4 500) kilometre yol bakım altına alınmış, (1 430) kilometre standart yol şebekesi ikmal edilmiş ve (1 850) kilometre yolda asfalt tatbikatı yapılmıştır. Bu suretle 1950 de (17 465) kilometre olan yaz ve kış geçit veren yolların uzunluğu halen (33) bin kilometreye, (1 624) kilometreden ibaret bulunan asfalt yolların uzunluğu da (3 500) kilometreye yükselmiş bulunmaktadır. (Bravo sesleri)

Yol faaliyetinin bir mütemmimi olan köprü inşaatı da aynı şekilde inkişaf etmektedir. Bu sene içinde, Fırat üzerinde (720) metre uzunluğundaki Birecik köprüsü ile birlikte ceman (4 733) metre uzunluğunda (88) büyük köprü seyrişefere açılmıştır. Bu suretle 1950 yılında (289) dan ibaret bulunan mevcut köprülerin sayısı halen (679) a, bunların uzunlukları da (13) bin metreden (45 870) metreye yükselmiştir. (Bravo sesleri)

Liman inşa faaliyetine bu yıl da ehemmiyet ve hararetle devam edilmiştir. Halen inşaatı ikmal edilip işletmeye açılmış bulunan Trabzon, İnebolu, Ereğli, Zonguldak, Amasra, Iskenderun

limanlarının kömür, hububat ve muhtelif eşya olarak kapasiteleri yekûnu yıllık (6) milyon (850) bin tondur.

Ayrıca (300) metrelik rıhtımı, (16) bin metre karelik depo sahası ve tesisleriyle (300) bin ton kapasitede Salıpazarı inşaatı da ikmal olunmuştur. Bunun ikinci kısmı olan Tophane inşaatına hızla devam olunmaktadır. (34) bin tonluk silosu, ve rıhtımı bitmiş olan Haydarpaşa limanının halihazır kapasitesi (500) bin tondur. 1957 de tamamlandığı zaman (1) milyona vâsil olacaktır. (Bravo sesleri)

İnşa halinde bulunan İzmir, Samsun, Mersin, Giresun limanlarının kapasiteleri yekûnu ise (4) milyon tonu aşacaktır. Bütün bu limanların inşaatı nihayet 1958 de ikmal edilmiş olacaktır.

Su işleri çalışmalarımız devam etmektedir.

Millî olduğu kadar beynelmilel ölçüde de büyük bir eser olan Seyhan Barajının tamamlanarak faaliyete geçmiş olduğu malûmunuzdur. (140) milyon liraya mal olan bu tesisle (850) bin dönümlük arazinin taşkından korunması, (1) milyon (500) bin dönüm arazinin sulanması sağlanmış olduğu gibi, senede (284) milyon kilovat enerji sağlanması imkânı da elde edilmiş bulunmaktadır.

Damsa Barajı ikmal edilmiş olup yakında işletmeye açılacaktır. (4) milyon liraya mal olan bu tesis de (3) bin dönüm arazinin sulanmasını temin edecektir.

Keza büyük Sarıyar Barajının inşaatı da ikmal edilmiş olup tecrübe işletilmesine geçilmiştir. (250) milyon Türk lirasına mal olan bu büyük eser de Sakarya vâdisindeki geniş sahada taşkınları önlediği gibi senede (412) milyon kilovat saat enerji sağlayacaktır. (Bravo sesleri)

Diğer taraftan Hazer gölü manzumesiyle Hirfanlı, Demirköprü, Kemer, Ayrancı ve Sille barajlarının inşaatı programları gereğince devam etmektedir.

Önümüzdeki iki sene içinde bu barajlarla İller Bankası tarafından inşa edilmekte olan Tortum, İkizdere, Kovada, Sızır, Değirmendere, Emet, Ceyhan, Botan, Gökusu hidro - elektrik santrallerinin ve Soma termik santralinin ikmaliyle enerji istihsalimiz yeniden (1) milyar (600) milyon kilovatsaat daha artacak ve bu suretle 1950 de (790) milyon kilovatsaat olan yıllık enerji istihsalimiz (4) milyar kilovatsaate yükselmiş bulunacaktır. (Bravo sesleri, alkışlar)

Demiryollarımız, teknik tekâmülün ve ticari işletmeciliğin icaplarına uygun olarak, modern muhabere tesisleri kurmak, cer sistemlerini memleket ve hizmet icaplarına göre yeniden tanzim etmek gibi ana mevzuları ihtiva eden bir kalkınma programı hazırlayarak tatbikatına girişmiş bulunmaktadır.

Demiryollarının yoleu ve yük nakliyatı ve tren seferleri her sene büyük ve devamlı artışlar kaydetmektedir.

Bu sene Muş'a varmış olan demiryolumuzun Van istikametinden İran hududuna vâsil olması için bütün tertibat alınmıştır. Bu kısmın da kısa bir zamanda bitirilmesi için inşasına başlanacaktır; böylelikle büyük komşumuz, dost ve müttefikimiz İran'a demiryolu irtibatımız tahakkuk sahasına girmiş olacaktır. (Bravo sesleri, alkışlar)

Denizeilik Bankası kuruluşundan beri istihdaf ettiği gayeye doğru müspet adımlarla ilerlemektedir.

Banka, bu devre zarfında, selefi Denizyollarının devrettiği yaşlı ve ağır masraflı (17) yoleu ve yük gemisini kadrosundan çıkarmış; buna mukabil günden güne artan yoleu ve yük nakliyatını karşılamak üzere, muhtelif tip ve tonajda (38) gemi satınalmış, bir kısım şehir hattı yoleu ve araba vapurlarını da kendi tersanelerinde inşa etmiştir. (Bravo sesleri) İdaresi altında bulunan limanların yükleme, boşaltma ve anbarlama kapasitelerini yüzde yüz artırmıştır.

Aziz mebus arkadaşlarım,

İktisat ve ticaret sahasındaki çalışmalarda elde edilen neticelere de işaret etmek isterim.

Memleketimizi ileri bir cemiyet seviyesine götüren bir inkişafın işaretleri iktisadi hayatın her sahasında, iç ticarete, banka hizmetlerinde, snai istihsalde, sermaye yatırımları ile para hareketlerinde, ihracatta, günden güne artan bir nispetle tezahür etmektedir.

Ticari faaliyetin inkişafı kadar, mazbut bir nizamaya yönelmenin de bir işareti saydığım şirket kuruluşlarında memnuniyet verici ilerlemeler görülmektedir. 1955 senesinde adedleri (1.626) ve sermayeleri yekûnu (935) milyon lira olan şirketlerin sayısı (2 200) e, sermaye yekûnu da (1) milyar (300) milyon liraya yükselmiştir.

İktisadi hayatımızda esaslı bir unsur hizmeti gördüğüne inandığım bankacılığımızdaki inkişaf, yatırım faaliyetlerimizin gelişmesi ve milli gelir artışı ile mütenasibolarak devam etmektedir. Bankaların açmış oldukları kredinin yekûnu, geçen seneye nazaran (914) milyon liralık bir fazlalıkla, (6) milyar (370) milyona yükselmiştir. Bankalarımızdaki mevduat yekûnu da (782) milyon liralık bir artışla (4) milyar (362) milyon liraya balığ olmuştur.

Bu inkişafın ticari hayatımıza en faydalı şekilde intikalini temin ve kredi imkânlarını, iktisadi potansiyelimizi artıracak istihsal sahalarına, teveih için müessir tedbirler alınmıştır. Bu sahada yüksek nâzım rolü ifa etmek üzere bir «Banka Kredilerini Tanzim Komitesi» kurulmuş bulunmaktadır.

Ticaret nizamını tesis ve ticari ahlâkı takviye etmek bakımından, Millî Korunma Kanununun son tadiliyle vaz'olunan hükümlerine de temas etmek isterim.

Kalkınma gayretlerimiz içinde, iktisadi bün-yemizi sarsabilecek ihtikâr hareketlerinin ve aşırı kazanç ihtiraslarının âmme vicdanında husule getirebileceği aksülâmelin bir tezahürü olarak kabul buyurduğunuz bu kanun, bir murakabe, disiplin ve ahlâk müessisi vasfını da taşımaktadır. Bu itibarla tatbikatında, ticaret hayatımızın muhtacolduğu mazbut, emniyetli ve istikrarlı bir çalışma nizamının tesisini beklemekteyiz.

Memlekette iktisadi ferahlık ve ucuzluk yaratmanın tek şartı, fiyat kontrolü ve mübadele nizamını tesis değildir. Piyasanın malla beslenmesi zarureti de bulunduğu aşikârdır. Ancak, bu nizam, mevcut malların müstehlike en müsait şartlarla ve süratle intikalini temin eder. Bu sebeptir ki, istihlâk piyasasını muntazam bir şekilde besliyecek lüzumlu ithal malların temin için gerekli tedbirler dikkatle alınmaktadır. (Bravo sesleri, alkışlar)

Memleketimizin tabii şartları ve iktisadi imkânları içinde sanayiimizin büyük bir gelişmeye namzedolduğu ve iktisadi refahımızın bu gelişmeye çok yakından bağlı bulunduğu şüphe götürmez bir hakikattir. Hususi teşebbüsün bu hakikatı müdrük olarak muhtelif sanayi şubelerinde sermaye yatırıma gösterdiği rağbet, memnuniyet vericidir.

Sinai istihsalimizi artırmakta, yerli kaynaklarımız yanında yardımcı bir unsur olan ecnebi sermaye yatırımlarındaki gelişmeyi de memnuniyetle müşahede etmekteyiz. Geçen sene sonuna kadar vâkı olan (140) yatırım talebine ilâveten (65) milyon liralık yabancı sermayeye tekabül eden (49) müracaat daha kabul edilmiştir. Birçok müracaatlar de tetkik safhasındadır.

Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununda kabul buyurulan son tadilin ecnebi sermayeye her türlü çalışma kolaylığı yanında en geniş emniyeti de sağlıyarak, birkaç yıl gibi kısa zamanda bu müspet neticeyi istihsale imkân verdiği ni bilhassa belirtmek isterim. Bu suretle memleketimiz, tamamiyle işlenememiş olan tabii kaynakları ve hayat seviyesi her gün yükselerek istihlâk kudreti artan büyük bir halk kütleli ile, yabancı sermaye ve tekniğe en müsait şartları temin etmiş bulunmaktadır.

Çok eski bir geleneği olduğu kadar sosyal refahımızın temininde bugün de faydalı bir unsur hizmeti göreceğine inandığımız küçük sanatların, sanayi programımızla ahenkli bir şekilde inkişafına ehemmiyet verilmektedir. Bilhassa memleketin toprak durumu itibariyle az verimli bölgelerinde yaşayan küçük kasabalı ve köylü vatandaşlarımıza dokumacılık, halıcılık, çorapçılık ve trikotaj gibi el sanatlarını öğretmek için açılan kurslardan çok başarılı neticeler alınmıştır.

Dış ticaret mevzuundaki çalışmalar, bir taraftan ihracatımızı kolaylaştırarak döviz gelirlerini artıracak, diğer taraftan dış ödeme gücümüzü en iyi şekilde kullanma imkânını verecek surette tanzim edilmektedir.

Bu yıl, ihraç mallarımızın en mühimleri meyanında pamuk, tütün, fındık, üzüm, incir ve muhtelif maden istihsalâtımız geçen yıllara nazaran memnuniyet verici nispetlerde artış göstermektedir. Bu mahsullerden bir kısmının bu yıl rakip memleketlerde kâfi derecede istihsal edilememiş olması da, mallarımızı müsait fiyatlarla ihraçtmemize imkân verecektir.

İhracatta bilhassa dış pazarlarda aranılan mahsul ve mamullerin teşvikine geniş nispette yer veren bir rejim tatbikine geçilmiştir. İhraç mallarımızın kalite bakımından da alıcılar nezdinde rağbetlerini artıracak vasıfta olmalarına

dikkat etmek lâzımdır. Bu itibarla standardizasyon mevzuundaki çalışmalara; sınai mamullerimizde kaliteyi üstün ve bilhassa müstakar bir hale getirecek norm tesbitlerine ehemmiyet verilmektedir. İhraç emtiamız halen (40) liman ve merkezde murakabe edilmektedir.

1955 senesindeki ihracatımız (1) milyon (792) bin tondur. İçinde bulunduğumuz yıl ihracatının daha fazla olacağı tahmin edilmektedir.

İthalâtta, döviz gelirlerimiz, kalkınma hamlelerimizin icabettirdiği tediyeler yanında, iç piyasada fiyat istikrarını muhafaza için zaruri ihtiyaç maddelerine tahsis edilmektedir. Bu bahiste ehemmiyetli bir nokta olarak, ithal mallarının menşe fiyatları üzerinde sıkı bir kontrol zarureti vardır, ve bunun için de gerekli tedbirler alınmaktadır.

Muhtelif memleketlerle ticari münasebetlerimiz, mevcut ticaret ve tediye anlaşmaları dâhilinde ve mütat hacımlar içinde cereyan etmektedir.

Bu bahisteki sözlerime nihayet vermeden önce paramızın kıymetinde değişiklik yapılacağına dair bâzı mehafilde mevcudiyeti zannedilen tereddütleri de izale etmek isterim.

Paramızın devalüe edilmesi gibi bir şey asla mevzuubahis değildir. Bu hususta tamamen müsterih olmak lâzımdır.

İktisadi kalkınma hareketimizin mühim bir cephesini teşkil eden sınai işlerimiz günden güne büyük gelişme kaydetmektedir.

Şeker, çimento, makina ve kimya, demir ve çelik ve dokuma sanayii sahalarında tahakkuk ettirilen işler daha şimdiden yüksek bir seviyeye erişmiş bulunmaktadır. Petrol mevzuunda da çok hayırlı neticeler almanın arifesinde bulunuyoruz.

Geçen aylarda açtığımız (4) fabrika ile şeker fabrikalarımızın adedi (15) e baliğ olmuş ve buna mütenazır olarak 1950 de âzami (135) bin ton olan istihsal kapasitesi, (400) bin tonu aşma yoluna girmiştir. Böylece memleket ihtiyacını temin yanında şeker ihracı imkânını da elde etmiş bulunmaktayız. (Bravo sesleri).

Çimento istihsal kapasitemiz, yalnız bu yıl Darica ve Ankara fabrikalarının tevsi ile (185) bin ton artmış ve 1950 de (375) bin ton olan çimento istihsalimiz bugün (1) milyon (195)

bin tona yükselmiştir. İnşası büyük gayretle devam etmekte olan diğer fabrikaların, 1957 de ikmali ile çimento istihsal kapasitemiz (2) milyon (500) bin tonu bulacaktır. (Bravo sesleri).

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu, faaliyet sahasını Millî Müdafaa ihtiyaçları ve inhisar maddeleri dışına çıkartarak birçok zirai makinelerin imaline de teşmil etmiştir.

Karabük Demir ve Çelik Fabrikaları büyük bir inkişafa mazhar olmuş ve istihsal kapasitesi, 1955 yılı sonunda ham demirde (114) bin tondan (199) bin tona, çelikte (103) bin tondan (188) bin tona, hadde mamullerinde (73) bin tondan (150) bin tona, kok kömüründe de (293) bin tondan (507) bin tona yükselmiştir.

İktidarın iktisadi prensiplerinden birinin tahakkuku meselesi olarak, Muhterem Heyetinizi mühim bir meseleden de haberdar etmekle memnuluk duymaktayım : Âmme hizmeti mahiyetinde olan İktisadi Devlet Teşekkülleriyle enerji ve ağır sanayi gibi müesseseler ve bunlar ile alâkalı maden işletmeleri müstesna olmak üzere, devlet sermayesiyle kurulmuş biçimle iktisadi müesseselerin, 3460 sayılı Kanunun 39 ncu maddesinde yazılı anonim veya limitet şirketlere devriyle, hususi teşebbüse intikalini sağlamak için lâzımgelen muamelelere tevessül edilmiştir. (Bravo sesleri, alkışlar)

Sevgili arkadaşlarım,

Devlet varidatı, 1950 yılından beri iktisadi gelişmemize muvazi olarak yıldan yıla muntazam ve süratli bir şekilde artmaktadır. Filhakkı, 1950 yılında (1) milyar (300) milyon liradan ibaret bulunan devlet varidatı, 1956 gelir bütçesinde (3) milyar (324) milyon liraya yükselmiştir.

1956 malî yılındaki devlet gelirlerinden yapılan tahsilât da, aynı artış seyri içinde bir gelişme olduğunu göstermektedir. Malî yılın Eylül ayı sonu itibarıyla (7) aylık tahsilât yekûnu (1) milyar (777) milyon liraya baliğ olmak suretiyle geçen yılın aynı devresindeki tahsilâta nazaran, (203) milyon lira ve 1950 yılına nazaran ise (1) milyar (15) milyon lira fazlalık kaydetmiş bulunmaktadır. (Bravo sesleri, alkışlar).

Devlet varidatımızda her yıl görmeye alıştığımız bu mühim artışlara karşı, demokratik hizmet anlayışının ve vatandaşların devlet hiz-

metlerinden daha yakından ve süratle faydalanmaları zaruretinin tabii bir neticesi olarak devlet masrafları da, her geçen yıl biraz daha yükselmektedir. Bu hizmet ve zaruretlere daha kısa bir zamanda ve daha iyi bir şekilde karşılamak hedefine vâsıl olabilmek için, mevcut gelir kaynaklarımızın geliştirilmesine ve genişletilmesine mâtuf tedbirlerin alınmasını çok yerinde ve faydalı mülâhaza etmekteyim.

Vergi kanunlarımızı modern esaslara ve memleket şartlarına uygun bir hale getirmek maksadiyle hazırlanan lâyihalar Yüksek Meclise arz olunmuş; bunlardan bir kısmı, geçen Teşriî Devre içinde kıymetli tetkiklerinizden geçerek kanunlaşmış bulunmaktadır. Bu meydana Muamele Vergisinin kaldırılması ve Gelir Vergisi muaflığı hudutlarının genişletilmesi, daima takdirle anılmaya değer malî bir muvafakîyet olmuştur. (Bravo sesleri).

Malûmdur ki, Muamele Vergisi Kanunu, ihdası tarihinden beri daima artan bir şikâyet konusu olmuştur. 1957 malî yılı iptidasından itibaren sanayimiz, Muamele Vergisinin tahripkâr tesirinden kurtularak yeni bir gelişme devresine girmiş olacaktır.

Gelir Vergisi Kanununda yapılan tadilâtlar bilindiği gibi - adedleri (400) bin civarında olan düşük kazançlı küçük sanat ve ticaret erbabı, esnaf veya Gelir Vergisi mükellefi olmaktan kurtarılmıştır.

Geçen sene Yüksek Meclisiniz, bu vergi kanunlarından ayrı olarak sosyal hayatımız için çok faydalı kanunlar da çıkarmıştır. Bu kanunların işi muhitinde büyük memnuniyet uandırdığı görülmüştür.

Aziz arkadaşlar,

Millî Müdafaa Vekâleti, topyekûn müdafaa-ya taallûk eden mevzuata atom tekniğinin istediği bir veçhe vermek gayesiyle çalışmaktadır.

Silâh altına davet edilen gençlere, modern eğitim sistemlerinin ışığı altında, en yeni silâh ve malzemenin kullanılması ve bakımı öğretilmektedir.

Ordumuzun devamlı surette muharebe eğitimi, tatbikat ve manevralarla meşgul olabilmesi için er eğitim merkezleri teşkil edilmiştir.

Bir sefer vukuunda silâh altına alınmaları icabeden yedek subay, astsubay ve erlerimize de, yeni silâh ve malzemenin kullanılması ve baki-

mı için gerekli bilgiler verilmektedir. (Bravo sesleri).

Bu eğitime, imkânlarımızın âzami haddine varılarak devam edilecektir. (Bravo sesleri, alkışlar).

Harb okullarımızın, umumi kültür, meslekî eğitim bakımından daha ileri bir seviyeye çıkarılması ve bu okullara rağbetin artırılmasını temin maksadiyle yeni bir kanun lâyihası hazırlanmıştır. Diğer taraftan ordunun küçük rütbeli subay ihtiyacını sağlamak üzere açılması lüzumlu görülen kısa süreli subay okulları hakkındaki lâyiha da bu Devre içinde Yüksek Meclisinize sunulacaktır.

Bugün büyük bir önem kazanan, her gün yeni yeni inkişaf kaydeden atom, biyoloji ve kimya harbine karşı ordumuzun ve halkımızın eğitimine ehemmiyet verilmektedir. (Bravo sesleri).

Atom enerjisi mevzuundaki çalışmalar, geçen devrenin sonunda kabul buyurduğunuz iki kanun ile bir esasa bağlanmış; yeni bir hız kazanmıştır.

Hudut vazifelerinde bulunan birliklerimizin iskân ve yaşama şartları üzerinde durulmakta, modern esaslara göre, bu mühim meselenin halli yolunda gayret sarf edilmektedir.

Geçen devre zarfında kabul buyurduğumuz ve ordumuzun iskân politikasıyla şehirlerimizin imarı hususunda büyük faydalar sağlayacağı şüphesiz bulunan 6771 sayılı Kanunun tatbikat hazırlıklarına başlanmıştır. Bu kanunun bahsettiği salâhiyetle satılacak gayrimenkullerin bedeliyle modern garnizon ve her nevi yeni askerî tesisler inşa edilecektir.

Silâhlı kuvvetlerimiz, iç ve dış kaynaklardan önemli bir lojistik mesnede dayanmaktadır. Bu sözlerimle, her çeşit malî ve iktisadi mülâhazaların üstünde, ordumuz için her sene seve seve ayırdığımız geniş tahsisatla, büyük dostumuz Amerika ve Kanada'nın askerî yardımlarına işaret etmek istiyorum.

1955 - 1956 devresinde Amerika'dan aldığımız askerî yardım takriben (200) milyon dolâr kıymetindedir.

Kanada'dan havacılık sahasında değerli yardım görmektediriz. Bu vesile ile her iki kıymetli dostumuz ve müttefikimize huzurunuzda teşekkürlerimi tekrarlamayı vazife bilirim. (Alkışlar)

Sayın mebuslar,

Bütün bir milletin ihtimamla üzerine titrediği ordumuz, - kara, deniz, hava kuvvetlerimiz -, NATO savunma gücünün modern temelleri üzerinde, bir kudret sembolü olarak yükselmektedir. (Sürekli alkışlar) İnandığımız bu durumun devamı için elimizden geleni yapmak azmindeyiz. (Bravo sesleri).

Muhterem mebuslar,

Şimdi dış siyasetimizden bahsedeceğim.

Hakiki ve adilâne bir sulhün tesisi, henüz en-dişe verici bir mevzu olarak muallâkta durmaktadır.

Milletlerin meşru menfaat ve haklarının gözetilmesi prensibine istinadeden, yok edilmek veya tahakküm altına alınmak korkusundan masun bir devreye henüz girilememiştir. (Doğru, doğru sesleri)

Umumi siyasette gözetilen maksat, sadece birkaç seneyi harbsiz geçirmekten ibaret olmamalıdır. Uzun seneler devam edecek esası bir sulhu beşeriyete temin için uğraşılmalıdır.

Halbuki cihan siyaseti sahasında kelime, tâbiye ve politika oyunları tevali ederken, hakiki sulhun tesisi için bertaraf edilmesi elzem olan muzır cereyanlar, tahakküm emellerine delâlet eden vakıalar olduğu gibi ortada durmaktadır. (Bravo sesleri)

Son günlerde Polonya ve bilhassa Macaristan'da cereyan eden kanlı hâdiseler, milletlerin ne behasına olursa olsun ancak hürriyet ve istikâllerine sahibolarak yaşamak istediklerini vuzuh ile göstermiştir. (Bravo sesleri, şiddetli ve sürekli alkışlar)

Orta - Şark'ın zor durumunu kendi menfaatleri için istismar edenlerin, hattâ yine aynı maksatla mütemediyen müşkül ve ihtilâflar yaratmalarını, tahakküm maksadıyla birtakım keyfi ve fevri siyaset takibedenlerin, bu bölgede ihdas ettikleri son derece ciddi ve nazik vaziyetin, çok vahim hâdiselere meydan verdiğine şahid olmaktayız. (Bravo sesleri) Bu gibi ikarışık vaziyetlerde katî hükümler verip neticelere varmakta acele etmiyoruz. Bu itibarla, ben, bugün burada, dünyanın durumu muvacehesinde ihtiyatı, teyakkuzu hiçbir zaman elden bırakmamak, daima daha hazırlıklı olmak ve bütün sulhsever milletler arasında tesanütle hareket edilmesini temin etmek hususunda öteden beri yapmış ol-

duğumuz teşebbüslerin, ne kadar yerinde olduğunu, hâdiselerin bir daha ispat ettiğini tebarüz ettirmekle iktifa eyliyeceğim. (Bravo sesleri, alkışlar)

Arkadaşlar,

Vakıalar ve tecrübeler açıkça göstermektedir ki sulhun korunması, sulhu bozmak isteyenlerden daha kuvvetli olmaya bağlıdır. Bunun için bütün hakiki sulhsever milletler imkân ve gayretlerini birleştirmeli, milletlerin tam müsavat şartları içinde yükselmeleri ve refaha kavuşmaları için mütesanit bir iş birliği yapmalıdırlar.

Bu siyaset, her zaman söylediğim gibi, Birleşmiş Milletler Andlaşmasındaki yüksek prensiplere bağlılık bakımından tam mânasiyle idealist ve bu ideallerin korunması için lâzımgelen teyakkuzu tazammun etmesi bakımından da yine tam mânasiyle realist bir siyasettir.

Biz, gerek çok taraflı anlaşmalar içinde gerek muhtelif devletlerle ikili münasebetlerimizde daima bu prensipleri tatbik etmekteyiz.

Bütün samimiyet ve azmimizle bağlı bulunduğumuz NATO içinde âzami ölçüde faal ve faydalı olmaya çalışıyoruz. NATO'nun askeri kuvvet ve tedbirlerinin sulh uğrunda daha mütakâmil bir hal almasının zaruretine kaaniiz. Bunun yanında NATO'nun siyasi sahada iş ve hareket birliğini behemehal artırması hususundaki gayretleri memnuniyetle destekliyoruz.

Orta - Doğu'da, her milletin hak ve menfaatlerini müsavi şartlar içinde müştereken korumak, nereden gelirse gelsin maddî ve mânevî tecavüzlere karşı durmak, el birliğiyle bu bölgede istikrar, refah ve tealiyi sağlamak gayeleriyle kurulmuş olan Bağdad Paktı bütün tahriklere rağmen ayaktadır. (Bravo sesleri)

Pakt içindeki müttefiklerimizden her birinin, - bizim gibi - bu pakta karşı bağlılıklarını ve Bağdad Paktı zihniyetiyle hareket etmekte olmalarını görmekle inşirah duymaktayız.

Birleşik Amerika, Bağdad Paktının hem «İktisadi» hem de «Yıkıcı Faaliyetlerle Mücadele» komisyonlarına tam âza olarak girmiş bulunmaktadır. Ayrıca, büyük müttefikimiz, paktın Ekonomik Komitesi gerçevesi içinde hazırlanmakta olan müşterek «nafia» projelerinin finansmanına yardım edeceğini vadedmiştir. (Bravo sesleri)

Bütün bunlar şükranla karşılanacak ileri hareketlerdir. Ancak, NATO ve SEATO'ya âza olmak suretiyle dünyada sulh ve emniyetin tesisi için yaptığı muazzam gayretlerin iki mühim ahdî delilini vermiş olan Amerika'nın, yıkıcı faaliyetlerin tekâsüf ettiği Orta - Doğu'da, Bağdad Paktına da tam âza olarak girmek suretiyle, tesiri çok büyük olacağı şüphesiz bulunan diğer bir delilini daha ilâve etmesini ehemmiyetle temenniye şayan bulurum. (Bravo sesleri, alkışlar)

Balkan Paktına gelince, bu ittifakın akdedilmesinin saiki, âzası bulunan devletlerin hürriyet ve istiklâllerinin muhafazası, Balkanlar da emniyet ve istikrarın temini, bir kelime ile üç devlet arasında kader ve menfaat birliği gibi geçici olmıyan sebeplerdir. Üç devletin, bu paktı yakından ilgilendiren hâdiselerin inkişafı karşısında, paktın durumunu ve âtisini aralarında müzakere edip mutabakata varmaları icabeder. (Bravo sesleri)

Bu bakımdan, Yunan Hükümetininin vâkı davetlere icabet etmemesi yüzünden bir hayli zamandan beri toplanamamış olan Paktın Daimî Konseyinin tekrar faaliyete geçebilmesini temenni ederiz. Bu temennide Yugoslav Hükümetinin de bizimle müşterek olduğunu söyleyebilirim. (Bravo sesleri)

Sulh, insanlık ve refah ideallerine hizmet için kurulmuş teşekküllerden bahsederken, bunların başında gelen Birleşmiş Milletler hakkındaki müşahedelerimizi de anlatmak isterim.

Birleşmiş Milletler Andlaşmasına büyük sadakatle bağlıyız. Ancak Birleşmiş Milletler Teşkilâtının bâzı üyelerinin bu Andlaşmadaki üvi prensipleri hususi maksatlarla zaman zaman istismar veya arzularına göre tahrif etmek istediklerini görmekle müteessiriz. (Bravo sesleri)

Bütün beşeriyetin ümitlerini bağladığı bu büyük müesseseyi, bu gibi küçüklüklerden korumak ve el birliğiyle bu uğurda mücadele etmek lâzımdır. Böyle yapılmadığı takdirde Birleşmiş Milletler Teşkilâtının otoritesi, hattâ mevcudiyeti, tehlikeye düşebilir. (Çok doğru sesleri)

Çok ehemmiyet verdiğimiz diğer bir beynelmil teşekkül de, âzası bulunduğumuz Avrupa Konseyidir.

Bu müessesenin, mâkul ve bütün cihana karşı hayırhah, geniş görüşlü bir Avrupa vahdeti-

ne doğru ilerlediğini görmekle memnuniyet duymaktayız.

Aziz mebus arkadaşlarım,

Biraz evvel tarif ettiğim dürüst, açık ve hayırhah siyasetimize aynı şekilde ve delilleriyle mukabele eden bütün devletlerle ikili münasebetlerimizi inkişaf ettirmektediriz.

İstiklâl ve milli hürriyetlerini kazanmalarından büyük bahtiyarlık duyduğumuz Tunus ve Fas ile karşılıklı büyükelçilikler tesis ettik. (Bravo sesleri, sürekli alkışlar)

Güney - Kore Devletiyle, yine karşılıklı, sefaretler açmayı kararlaştırdık.

Geçen devre zarfında, memleketimize mühim ziyaretler vukubulmuştur. Kıymetli komşumuz, kardeşimiz ve müttefikimiz İran'ın büyük bir hükümdar ve büyük bir devlet adamı vasıflarını yüksek şahıslarında birleştiren Şehinşahi Majeste Muhammed Rıza Pehlevi'nin, İmparatoriçe Süreyya Hazretleriyle birlikte memleketimize yaptıkları resmî ziyaretin derin hâtırası ve samimî heyecanı hepimizin kalbinde yaşamaktadır. (Alkışlar) İran ile münasebet ve iş birliğimizin, her sahada, gerek Bağdad Paktı içinde gerek ikili olarak, en tatminkâr şekilde inkişaf etmekte olduğunu söyleyebilecek durumda olmakla hakiki inşirah duymaktayım. (Bravo, sesleri)

Her bakımdan çok kıymetli olan dostum Pakistan Reisi cumhuri Ekselâns İskender Mirza ile pek muhterem Begüm Mirza da resmî bir ziyaretle memleketimizi şerefletirmişlerdir. Büyük ve aziz Pakistan Milletine hem Bağdad Paktı müttefikimiz olarak hem de, karşılıklı münasebetlerimizde atfettiğimiz kıymet ve beslediğimiz itimat büyüktür. (Bravo sesleri, alkışlar)

Birleşik Libya Krallığının Muhterem Meliki Majeste İdris El - Senusi'nin memleketimizi ziyaret etmiş olmalarını büyük memnuniyetle kaydetmek isterim.

Başvekilimiz Adnan Menderes'in dost ve kardeş Afganistan'a yaptığı resmî ziyaret de faydalı olmuştur. Majeste Afgan Kralı Zahir Şah'ın memleketimizi şerefletirmeleri hakkındaki resmî davetimizi kabul buyurmaları bizi, fazlasıyla memnun ve mütehassis etmiştir. (Bravo, sesleri alkışlar) Afganistan'ın müreffeh ve kuvvetli olmasını isteriz. Bunu, yalnız aramızda

mevcut hissi ve mânevi bağlardan dolayı değil, Afganistan'ın bölgemizde işgal ettiği mühim mevki bakımından da samimiyetle temenni etmekteyiz.

Pakistan - Afganistan münasebetlerinin düzelmek yoluna girdiğini gösteren bâzı emareler bizi son derece bahtiyar etmektedir. (Bravo, sesleri)

Bu yolda elde edilecek her müspet neticenin, müşterek dostlarımız için olduğu kadar, mühitle-ri için de bir nimet sayılacağı şüphesizdir.

Bu sene Cumhuriyet Bayramımızı, dört aziz dost memlekete mensup çok muhterem misafirlerimizle birlikte kutladık. Bunlar, sulhsever milletler camiası içinde ve Akdeniz havzasında büyük bir azimle daima yapıcı bir rol oynamış bulunan dost İspanya'nın Haricîye Nâzırı Ekselâns Artajo; dost ve müttefik İran'ın Harbiye Nazırı ile, kıymetli dost ve müttefikimiz İtalya'nın Erkânharbiye Reisi ve ananevi dostumuz ve kıymetli müttefikimiz Alman milletinin yegâne mümessili olan Federal Almanya'nın Hava Kuvvetleri Kurmay Başkanıdır. (Bravo sesleri, alkışlar)

Arkadaşlar,

Yakın komşumuz, değerli müttefikimiz kardeş Irak'la münasebetlerimiz, iş birliğimiz, bütün samimiyet ve kuvvetiyle olgun bir safha arz etmektedir.

Bağdad Paktının kıymetli bir âzası ve Arap Birliğinin mühim bir rüknü olmak gibi iki büyük vazifeyi liyakatle başaran bu milleti ve onun dirayetli idarecilerini, sulhsever milletler camiasının takdir etmesi lâzımdır. (Alkışlar)

Büyük dostumuz ve müttefikimiz Birleşik Amerika ile münasebet ve iş birliğimizin daima inkişaf etmekte olduğunu görmek ve söylemekle bahtiyarım. (Brava sesleri) Bütün meselelerimizi, hakiki ve birbirinden emin dostlar arasında icabeden şekilde, tam bir samimiyet içinde beraberce ele almaktayız.

Kıymetli dostumuz ve müttefikimiz İngiltere ile olan münasebetlerimiz de dostane bir anlayış havası içinde daima kuvvetlenmektedir.

Fransa ile bilhassa iktisadi sahada çok hayırlı işlere girildiğini, İtalya ile münasebetlerimizin her sahada inkişaf ettiğini kaydetmekten zevk duyarım.

Birleşik Amerika gibi Kanada da mesafe iti-

bariyle bizden uzak fakat anlayış ve aynı ideal-ler için müşterek çalışmak bakımından bize çok yakındır. Bu mühim müttefikimizle münasebetlerimizin daima inkişaf etmesini temenni etmekteyiz. (Alkışlar)

Alman milletiyle aramızdaki ananevi dostluk, müttefikimiz Federal Almanya ile münasebetlerimizde kendisini göstermektedir. İş birliğimiz her sahada çok seri ve emin adımlarla ilerlemektedir. Bu inkişaf bizi çok memnun etmektedir.

NATO İçindeki diğer müttefiklerimizle olan ikili münasebetlerimiz ahenkli ve çok tatminkârdır.

Bu bakımdan, bizi üzen bir mevzu olarak, müttefikimiz Yunanistan'la aramızdaki durumun, yegâne istisna teşkil ettiğini söylemek mecburiyetindeyim. (Doğru, doğru sesleri)

Bu müttefikimiz, öteden beri malûm metotlarıyla istilâ peşinde koşan unsurların tahrikâtına uyararak, hiç yoktan, ihdas ettiği ve durmadan alevlendirdiği Kıbrıs meselesini, iki memleket arasındaki münasebetlerin mihrakı, ve hattâ, umumiyet itibariyle dış siyasetinin mihreri haline getirmiş bulunuyor. Bu hareket tarzının Yunanistan'a fayda temin edip etmeyeceği kendilerinin takdirine bağlı bir iştir. (Bravo sesleri)

Bize gelince, viedanımız müsterihtir; çünkü Kıbrıs meselesinde, dâvamızın esasında tamamen haklıyız. (Bravo sesleri, şiddetli ve sürekli alkışlar) Hukuk, adalet ve emniyet icapları ile milletimizin katı iradesine istinadeden durumumuz ciddiyetle muhafaza ediyoruz. (Bravo sesleri) Bu sağlam durumun verdiği kuvvetle Yunan dostluğuna ve ittifakına verdiğimiz ehemmiyetin devam ettiğini, Balkan Paktı ile NATO içindeki karşılıklı taahhütlerimize sadakatle bağlı olduğumuzu söylemekten zevk duyarım.

Yunanlı müttefiklerimizden aynı anlayış ve kanaati ifade eden her hareketi memnuniyetle karşılıyoruz. (Bravo sesleri).

Sayın mebuslar,

Burada sona eren sözlerimle, içinde bulunduğumuz umumi durumu hulâsa etmiş oluyorum.

Meclisin, açılan yeni Devresinde mühim işler kıymetli mesainizi beklemektedir. Faydalı

çalışmalarımızda aziz Milletimizin sevgileri sizinle beraberdir. (Bravo sesleri, şiddetli ve sürekli alkışlar)

(Reisicumhur Celâl Bayar sol tarafın şiddetli ve sürekli alkışları arasında toplantı salonundan çıktılar.)

4. — İNTİHAPLAR

1. — Meclis Reisi intihabı

REİS — Meclis Reisi intihabı yapılacaktır. Bunun için kur'a ile üç kişilik Tasnif Heyeti seçeceğiz :

Hakkı Baykal (Gümüşane) (Burada sesleri.)

Ali Muhsin Bereketoğlu (Hatay) Yok sesleri.)

S. Fehmi Kalaycıoğlu (Trabzon) Burada sesleri.)

Zeki Rıza Sporel (Rize) (Burada sesleri.)

Lütfen reylenirinizi kürsüdeki sepete atmak suretiyle istimal buyurunuz.

(İsimlerin okunması sırasına göre reyler toplanıldı.)

(Reylerin tasnifi yapıldı)

REİS — Efendim, seçim heyetinin mazbatasını okuyoruz.

Yüksek Reisliğe

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliği için yapılan seçime (329) zat katılmış ve neticede İçel Mebusu Refik Koraltan (329) reyyle seçilmiştir.

Arz olunur.

Âza

Gümüşane

Hakkı Baykal

Âza

Trabzon

S. Fehmi Kalaycıoğlu

Âza

Rize

Z. Rıza Sporel

REİS — Kendilerini kürsüye davet ediyorum, teşriflerini rica ederim.

(Meclis Reisliğine intihabolunan Refik Koraltan alkışlar ve bravo sesleri arasında Riyaset makamına geldi)

REİS — Muhterem arkadaşlarım; Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliği için yapılan seçim sonunda hakkımda gösterilen sevgi ve itimada şükranlarımı arz ederim.

Bir defa daha tekrar ve teyit buyurulan bu sevgi ve itimadın delâlet ettiği büyük mânayı tamamiyle müdrik bulunuyorum.

Bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da,

tevdi buyurduğunuz bu mukaddes emanetin büyük başarı ile muhafazası, müşterek işlerimizin daha çok verimli bir halde yürümesi ve ilerlemesi için tek mesnet, siz muhterem arkadaşlarımın daima eksik bırakmayacağınız sevgileriniz, itimatlarınız ve müzaheretleriniz olacaktır.

Şimdi hep beraber Muhterem Cumhurreisimizin hitabelerini dinledik. Dünya ahvalinin ve tahsisan bize uzak olmayan memleketlerdeki hâdiselerin ne kadar süratle ve ne kadar dikkate lâyık bir şekilde inkişaf etmekte olduğunu yakinen öğrendik.

Bu manzara karşısında tarihine, kahramanlığına, ahde vefasına, teyakkuzuna, hak ve adalet aşkına bütün dünyanın inandığı Türk Milletinin arz ettiği heybetli manzara, Allah'ın lütfu ve inayetine şükür olsun ki, göğsümüzü kabartacak bir durum arz etmektedir ve bugünkü dünya badireleri içinde bir defa daha sulh ve emniyetin bekçisi olarak kalmak da hepimiz için sevinilecek ulvî bir manzardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu asil ve kahraman milletin hakiki ve şerefli mümessili olan sizler, bugüne kadar olduğu gibi, bundan böyle de, büyük bir kalkınmanın, büyük bir istiklâl hak ve adalet aşk ve sevdasının kahramanları, bekçileri olacaktır, daima verimli işler yapmaya devam edeceksiniz. Bu işlerde yegâne mesnet Allah'ın inayeti ile Türk Milletinin bizlere, hepinize olan itimadıdır.

Yarımın, istikbalin kahraman yolcuları bulunan Türk Milletine Allah daimî neşe ve huzur nasibetsin.

Şu anda Allah'ın inayetine, sizlerin muhabbet, teveccüh ve itimadınıza dayanarak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Onuncu Devre Üçüncü İctimat müzakerelerine başlıyoruz.

Tekrar siz muhterem arkadaşlarımı yürekten gelen bir sevgi ve hürmetle selâmlarım. (Saldan, alkışlar)

2. — Riyaset Divanı intihabı (Reisvekilleri, Kâtipler ve İdare Âmirleri)

REİS — Şimdi Reisvekilleri, Kâtipler ve İdare Âmirleri seçimlerine geçiyoruz.

Tasnif Heyeti için kur'a çekiyorum.

Reisvekillikleri için :

Adnan Karaosmanoğlu (Manisa) (Yok sesleri)

İhsan Hâmid Tığrel (Diyarbakır) (Yok sesleri)

Rüştü Özal (Konya) (Burada sesleri)

Halim Şatana (Mardin) (Yok sesleri)

Nafiz Körez (Manisa) (Burada sesleri)

İsmail Selçuk Çakıroğlu (Bilecik) (Yok sesleri)

Kâmil Gündes (Kayseri) (Yok sesleri)

Tahsin Tola (İsparta) (Burada sesleri)

Kâtipler için tasnif heyeti seçeceğiz : İsimleri okuyoruz :

İsmail Hakkı Veral (Kütahya) (Yok sesleri)

Emin Develioğlu (Kayseri) (Yok sesleri)

Suphi Ergene (Elâzığ) (Yok sesleri)

Kemal Güven (Kars) (Yok sesleri)

Fikri Apaydın (Kayseri) (Burada sesleri)

Nuri Sertoğlu (Sinob) (Yok sesleri)

Ömer Sunar (Tokad) (Burada sesleri)

Neemi Arman (Tekirdağ) (Burada sesleri)

İdare Âmirleri için tasnifi yapacak arkadaşları okuyoruz.

Füruzan Tekil (İstanbul) (Burada sesleri)

Abidin Potuoğlu (Eskişehir) (Burada sesleri)

Abdullah Keleşoğlu (Samsun) (Burada sesleri)

REİS — Şimdi Tokad'dan itibaren isimleri okuyoruz. Arkadaşlar reylerini kürsünün önündeki sepetlere atacaktadırlar.

(Reisvekilleri, Kâtipler ve İdare Âmirleri için reyler toplandı).

REİS — Tasnif Heyetine seçilen arkadaşlarımızın, ayrılan odaya gitmelerini rica ediyorum.

Reylerini kullanmayan arkadaş kalmadığına göre, rey toplama muamelesi bitmiştir. Tasnif için inikada 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma saati : 17,07

İKİNCİ CELSE

Açılma saati : 17,30

REİS — Refik Koraltan

KÂTIPLER : Übeydullah Seven (Hakkâri), Attilâ Konuk (Antalya)

REİS — Celseyi açıyorum.

Reisvekillikleri için yapılan tasnifin neticesini arz ediyorum:

Yüksek Reisliğe

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisvekillikleri için yapılan seçime (290) zat katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı olanlar hizalarında gösterilen reyleri almışlardır:

Arz olunur.

Âza	Âza	Âza	
Tahsin Tola	Nafiz Körez	Rüştü Özal	
Ağâh Erozan	Bursa		290
Fikri Apaydın	Kayseri		290
İhsan Bağ	Tokad		290

REİS — Hayırlı olsun. (Alkışlar)

Riyaset Divanı kâtiplikleri için yapılan seçimin neticesini arz ediyorum:

Yüksek Reisliğe

Riyaset Divanı kâtiplikleri için yapılan seçime (283) zat katılmış ve neticede aşağıda adları olanlar hizalarında gösterilen reyleri almışlardır:

Arz olunur.

Âza	Âza	
Kayseri Mebusu	Tokad Mebusu	
Fikri Apaydın	Ömer Sunar	
	Âza	
	Tekirdağ Mebusu	
	Necmi Arman	

Attilâ Konuk	Antalya	282
İhsan Gülez	Bolu	283
Übeydullah Seven	Hakkâri	283
Hakkı Kurmel	Kayseri	283

Ömer Mart	Kayseri	283
Muslih Görentaş	Van	283

REİS — Hayırlı olsun. (Alkışlar)

Yüksek Reisliğe

İdare Âmirlikleri için yapılan seçime (285) zat katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı olanlar hizalarında gösterilen reyleri almışlardır:

Arz olunur.

Âza	Âza	
İstanbul	Eskişehir	
Fürüzan Tekil	Abidin Potuoğlu	
	Âza	
	Samsun	
	Abdullah Keleşoğlu	

Ahmet Kocabıyıkoglu	283
Nüzhet Akın	284
Orhan Dengiz	284 oy almışlar ve 1 müstenkif ol puslası çıkmıştır.

REİS — Arkadaşlarımıza muvaffakiyetler temenni ederim. (Alkışlar)

Buyurun Ağâh Bey.

AGÂH EROZAN (Bursa) — (Alkışlar arasında kürsüye geldi) Gerek şahsım hakkında ve gerekse kıymetli arkadaşlarım hakkında Yüksek Heyetinizin izhar buyurduğunuz itimat ve teveccühe teşekkürlerimi arz ederim. Allah'ın inayeti ve siz kıymetli arkadaşlarımızın müzaheretiniz ile bu şerefli vazifede muvaffak olmaya çalışacağız. Hepinizi hürmetle selâmlarım. (Bravo sesleri, alkışlar)

REİS — Meclisin faaliyette bulunmadığı sıralarda Riyaseti Cumhurdan gelen tezkereleri arz ediyoruz.

5. — RİYASET DİVANININ HEYETİ UMUMİYEYE MÂRUZATI

1. — Vazife ile Almanya'ya giden Dahiliye Vekili ve Hariciye Vekâleti Vekili Etem Menderes'in avdetine kadar Dahiliye Vekiline Devlet Vekili Emin Kalafat'ın ve Hariciye Vekâleti Vekiline de İşletmeler Vekili Samet Ağaoglu'nun Vekillik etmelerine dair, Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/422)

5 . IX . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Vazife ile Almanya'ya giden Dahiliye Vekili ve Hariciye Vekâleti Vekili Etem Menderes'in avdetine kadar Dahiliye Vekilliğine Devlet Vekili Emin Kalafat'ın ve Hariciye Vekâleti Vekilliğine de İşletmeler Vekili Samet Ağaoglu'nun Vekillik etmelerinin, Başvekilin teklifi üzerine muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim.

Reisicumhur
Celâl Bayar

2. — Devlet Vekili ve Millî Müdafaa Vekâleti Vekili Şemi Ergin'in İran Hükümetinin daveti üzerine İran'a, İktisat ve Ticaret Vekili Zeyyat Mandalinci'nin vazife ile Amerika'ya ve Münakalât Vekili Arif Demirer'in vâkı davet üzerine Almanya'ya gitmeleri sebebiyle dönüşlerine kadar Devlet Vekiline, Devlet Vekili Celâl Yardımcı'nın, Millî Müdafaa Vekiline Adliye Vekili Hüseyin Avni Gökçürk'ün, İktisat ve Ticaret Vekiline Devlet Vekili Emin Kalafat'ın ve Münakalât Vekiline de Gümrük ve İnhisarlar Vekili Hâdi Hüsmân'ın Vekillik etmelerine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/423)

20 . IX . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Devlet Vekili ve Millî Müdafaa Vekâleti Vekili Şemi Ergin'in İran Hükümetinin daveti üzerine İran'a, İktisat ve Ticaret Vekili Zeyyat Mandalinci'nin vazife ile Amerika'ya ve Münakalât Vekili Arif Demirer'in vâkı davet üzerine Almanya'ya gitmeleri sebebiyle, dönüşlerine kadar Devlet Vekiline Devlet Vekili Celâl Yar-

dımcı'nın, Millî Müdafaa Vekiline Adliye Vekili Hüseyin Avni Gökçürk'ün, İktisat ve Ticaret Vekiline Devlet Vekili Emin Kalafat'ın ve Münakalât Vekiline de Gümrük ve İnhisarlar Vekili Hâdi Hüsmân'ın vekillik etmelerinin, Başvekilin teklifi üzerine, muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim.

Reisicumhur
Celâl Bayar

3. — Sıhhi sebeplere binaen istifa eden Nafia Vekili Muammer Çavuşoğlu'nun istifasının kabulü ile Nafia Vekâletine, Hariciye Vekâleti Vekilliği uhdesinde kalmak şartıyla, Aydın Mebusu Etem Menderes'in Dahiliye Vekâleti Vekilliğine de Adliye Vekili Prof. Hüseyin Avni Gökçürk'ün tâyinlerine dair Riyaseticumhur tezkeresi (3/424)

12 . X . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Sıhhi sebeplere binaen istifa eden Nafia Vekili Muammer Çavuşoğlu'nun istifasının kabulü ile Nafia Vekâletine, Hariciye Vekâleti Vekilliği uhdesinde kalmak şartıyla, Aydın Mebusu Etem Menderes'in, Dahiliye Vekâleti Vekilliğine de Adliye Vekili Prof. Hüseyin Avni Gökçürk'ün tâyinlerinin, Başvekilin teklifi üzerine, muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim.

Reisicumhur
Celâl Bayar

REİS — İttıla hâsıl olmuştur.

Tensip buyurursanız, Nizamname hükümlerine göre, encümenlere seçilecek âza arkadaşların seçimlerini tertiplemek ve buna mütedair muameleleri yapmak üzere Kasımın 12 nci Pazartesi gününe kadar toplantıya ara verilmesini yüksek tasviplerine arz edeceğim. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kasımın 12 nci Pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada son veriyorum.

Kapanma saati : 17,30

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is essential for ensuring the integrity of the financial statements and for providing a clear audit trail. The records should be kept up-to-date and should be easily accessible to all relevant parties.

2. The second part of the document outlines the procedures for handling any discrepancies or errors that may arise. It is important to identify the cause of the error and to take appropriate steps to correct it. This may involve reviewing the original records and consulting with the relevant staff members. The goal is to ensure that the financial statements are accurate and reliable.

3. The third part of the document discusses the importance of maintaining a strong internal control system. This involves implementing policies and procedures that are designed to prevent and detect errors and fraud. It is essential to have a clear understanding of the risks involved and to have appropriate controls in place to mitigate these risks. Regular monitoring and evaluation of the internal control system is also important.

4. The fourth part of the document discusses the importance of maintaining a strong relationship with the external auditors. This involves providing them with all the information they need to perform their audit and being open to their recommendations. It is also important to have a clear understanding of the auditors' role and to ensure that they are able to perform their duties effectively.

5. The fifth part of the document discusses the importance of maintaining a strong relationship with the shareholders. This involves providing them with accurate and timely information about the company's financial performance and operations. It is also important to have a clear understanding of the shareholders' expectations and to ensure that the company is able to meet these expectations.